

CONSILIUL ECONOMIC ȘI SOCIAL

Str. Dimitrie D. Gerota nr. 7-9, sector 2, București, cod poștal: 020027

Telefoane: 021.310.23.56, 021.316.31.34 Fax: 021.316.31.31

021.310.23.57, 021.316.31.33

Cod fiscal: 10464660

E-mail: ces@ces.ro

www.ces.ro

Membru fondator al Asociației Internaționale a Consiliilor Economice și Sociale și Instituțiilor Similare (AICESIS)
Membru al Uniunii Consiliilor Economice și Sociale și Instituțiilor Similare Francofone (UCESIF)

„Consiliul Economic și Social este organ consultativ al Parlamentului și al Guvernului în domeniile de specialitate stabilite prin legea sa organică de înființare, organizare și funcționare.” (Art. 141 din Constituția României revizuită)

Nr. 3577/20.05.2026

AVIZ

**referitor la propunerea legislativă pentru modificarea
art.3 din Legea nr.61/1993 privind alocația de stat pentru copii,
republicată, precum și modificarea și completarea art.108¹
din Legea învățământului preuniversitar nr.198/2023
(b262/29.04.2026)**

În temeiul art. 2 alin. (1) din Legea nr. 248/2013 privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și art. 11 lit. a) din Regulamentul de organizare și funcționare, Consiliul Economic și Social a fost sesizat cu privire la avizarea *propunerii legislative pentru modificarea art.3 din Legea nr.61/1993 privind alocația de stat pentru copii, republicată, precum și modificarea și completarea art.108¹ din Legea învățământului preuniversitar nr.198/2023 (b262/29.04.2026)*.

CONSILIUL ECONOMIC ȘI SOCIAL

În temeiul art. 5 lit. a) din Legea nr. 248/2013 privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în ședința din data de 20.05.2026, desfășurată online, conform prevederilor Hotărârii Plenului nr.86/17.05.2022, avizează **NEFAVORABIL** prezentul proiect de act normativ, cu următoarea **motivare**:

- potrivit jurisprudenței Curții Constituționale, alocația de stat reprezintă un drept universal al copilului, garantat de art. 49 din Constituție, care nu poate fi condiționat indirect de îndeplinirea unor criterii suplimentare legate de frecventarea cursurilor sau conduita școlară. Chiar dacă inițiatorii precizează că nu reintroduc formal condiționalități pentru acordarea alocației, diminuarea drastică a cuantumului acesteia și transferarea unei părți semnificative a sprijinului financiar către o bursă

condiționată de prezență și comportament poate echivala în practică cu o restrângere indirectă a protecției universale acordate copilului;

- de asemenea, condiționarea acordării bursei de prezență, de obținerea mediei 10 la purtare sau a calificativului „foarte bine” la purtare poate genera riscuri de discriminare indirectă pentru anumite categorii vulnerabile de copii, inclusiv cei proveniți din medii defavorizate, copii cu dificultăți sociale sau comportamentale ori copii aflați în situații familiale dificile. Există riscul ca tocmai categoriile cele mai expuse abandonului școlar să fie excluse de la beneficiul financiar destinat combaterii abandonului;
- diminuarea alocației de stat pentru copii la nivelul de 100 lei ridică serioase probleme de constituționalitate și de compatibilitate cu rolul constituțional al statului privind protecția copiilor. Potrivit art. 49 din Constituția României, copiii și tinerii beneficiază de un regim special de protecție și de asistență în realizarea drepturilor lor, iar alocația de stat are natura unui drept constituțional cu o importantă dimensiune socială. Reducerea acesteia la un quantum pur simbolic goleşte de conținut protecția socială pe care statul este obligat să o asigure;
- chiar în expunerea de motive este prezentat caracterul universal și constituțional al alocației de stat pentru copii, astfel cum acesta a fost consacrat prin jurisprudența Curții Constituționale. În acest context, condiționarea indirectă a unei părți semnificative din sprijinul financiar destinat copilului de îndeplinirea unor criterii privind frecvența și conduita școlară poate fi interpretată ca o afectare indirectă a unui drept constituțional;
- totodată, quantumul propus de 100 lei nu reprezintă o formă reală și efectivă de protecție socială a copilului. O asemenea sumă are un caracter derizoriu în raport cu nevoile reale ale copiilor și cu costurile actuale ale traiului, ceea ce afectează însăși finalitatea constituțională a alocației de stat. Protecția copilului trebuie să fie una efectivă și adecvată, nu una formală sau simbolică. Din această perspectivă, considerăm că soluția corectă este menținerea și chiar majorarea alocației de stat pentru copii, astfel încât aceasta să răspundă în mod real obligației constituționale prevăzute de art. 49 privind protecția copiilor și tinerilor. Măsurile de stimulare a participării la educație trebuie dezvoltate prin mecanisme distincte, complementare, precum bursele de prezență, programele sociale și alte instrumente de sprijin educațional, fără a afecta sau condiționa exercitarea unui drept constituțional.
- din perspectiva datelor privind abandonul școlar, în expunerea de motive se menționează că România înregistrează cea mai gravă criză în acest domeniu din Uniunea Europeană, cu o rată de abandon timpuriu de 16,6% în 2023, față de o

medie UE de 9,4% și o țintă asumată de 9%. Totodată, diferența dintre mediul rural și cel urban este de peste 21 de puncte procentuale, 26,3% față de 5,0%, cel mai mare decalaj din UE. Aceste cifre arată că problema abandonului este structural legată de sărăcie și de accesul limitat la infrastructură educațională și nu neapărat de lipsa unui stimulent financiar condiționat. Reducerea venitului garantat al familiei cu 192 de lei lunar, în condițiile în care vorbim preponderent despre familii din medii vulnerabile, riscă să agraveze tocmai factorul economic identificat ca principală cauză a abandonului. Propunerea legislativă menționează că 42% dintre elevii din învățământul primar și secundar inferior din mediul rural învață în școli defavorizate. Această situație confirmă că performanța școlară, inclusiv obținerea mediei 10 la purtare, condiție pentru bursa de prezență, este puternic corelată cu mediul socio-economic și cu calitatea infrastructurii școlare, nu cu motivația individuală. Condiționarea sprijinului financiar de rezultate la purtare și de absența absenteismului nemotivat penalizează în mod disproporționat tocmai copiii din mediile cele mai vulnerabile, care au cel mai redus control asupra factorilor care le influențează participarea școlară;

- un alt aspect problematic vizează sustenabilitatea financiară a mecanismului propus. Propunerea legislativă prevede că bursa de prezență se acordă inclusiv în perioada vacanțelor școlare, cu excepția vacanței de vară pentru cei care au depășit limita absențelor. Această prevedere, coroborată cu extinderea beneficiarilor la nivelul preșcolarilor, categorie pentru care condițiile de frecvență sunt semnificativ relaxate, acceptându-se până la 5 absențe nemotivate pe lună, sugerează că numărul real de beneficiari ai bursei ar putea fi comparabil cu cel al beneficiarilor actuali ai alocației, ceea ce pune sub semnul întrebării premisa economică a întregii restructurări;
- din perspectiva impactului economic direct asupra familiilor, reducerea propusă de la 292 lei la 100 lei reprezintă o scădere de 65,7% a alocației pentru copiii cu vârste între 3 și 18 ani. Raportat la numărul total al beneficiarilor din această categorie de vârstă, aproximativ 3,2 milioane de copii conform datelor INS, pierderea lunară agregată la nivelul familiilor române se ridică la circa 614 milioane de lei pe lună, respectiv peste 7,3 miliarde de lei anual, dacă bursa de prezență nu este acordată în totalitate. Chiar și în scenariul optimist în care toți copiii eligibili obțin bursa de prezență de minimum 250 de lei lunar, diferența față de alocația actuală rămâne negativă pentru familiile cu copii care nu îndeplinesc condițiile de frecvență sau de notă la purtare. Aceasta înseamnă că tocmai familiile cele mai vulnerabile, cele cu

copii cu risc ridicat de abandon, ar înregistra o pierdere netă de venit lunar de până la 192 de lei per copil;

- această pierdere trebuie plasată în contextul realității economice a familiilor cu copii din România. Conform datelor Eurostat, România înregistrează una dintre cele mai ridicate rate de risc de sărăcie în rândul copiilor din Uniunea Europeană, depășind 35% în mediul rural. Într-o gospodărie rurală cu venituri reduse, 192 de lei lunar reprezintă o sumă semnificativă, echivalând adesea cu costul transportului școlar sau cu o parte substanțială din cheltuielile cu rechizitele. Reducerea acestui venit garantat, fără o certitudine că bursa va fi acordată și plătită în timp util, transferă un risc financiar real asupra familiilor cu cea mai mică capacitate de a-l absorbi. Alocația universală, tocmai prin caracterul său necondiționat și simplu de administrat, a reprezentat un instrument predictibil și rezistent la instabilitatea instituțională. Înlocuirea sa parțială cu un mecanism dependent de evaluări periodice, hotărâri de Guvern și metodologii cadru îl expune tuturor vulnerabilităților unui sistem administrativ care, prin propria recunoaștere a inițiatorilor, nu a reușit să implementeze în mod consecvent măsuri educaționale mult mai simple;
- de asemenea, inițiativa legislativă nu prezintă impactul bugetar al măsurilor propuse și, în plus, la momentul actual, nu există suficiente locuri în instituțiile de învățământ preșcolar pentru a da curs tuturor solicitărilor de înscriere;
- în concluzie, alocația de stat reprezintă un drept universal al copilului, garantat constituțional, care nu poate fi condiționat de criterii suplimentare față de calitatea de minor astfel că reducerea quantumului alocației universale și înlocuirea sa parțială cu o bursă condiționată de frecvență și de comportamentul școlar este considerată a fi una nefericită;
- susținem însă instituirea bursei de prezență și orice alte măsuri care stimulează participarea copiilor la educație și reducerea abandonului școlar. Considerăm că stimularea prezenței la școală trebuie realizată prin mecanisme complementare de sprijin educațional și social, fără condiționarea directă sau indirectă a unor drepturi constituționale ale copilului;
- totodată, apreciem că alocația de stat pentru copii ar trebui majorată astfel încât să asigure o protecție socială reală și efectivă, corespunzătoare rolului constituțional al statului în protecția copiilor și tinerilor.

Președinte,

Sterică FUDULEA